

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γραφείο Προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος,
Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων
Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας
Ταχ. Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
264 41 Πάτρα
Πληροφορίες: Καρακωνσταντή Μαρία-Ηλίζα
Τηλέφωνο: 2613 613536
e-mail: dd.tso@pde.gov.gr

Αριθ.Αποφ. 9/2026

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ 2
2^η ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην Πάτρα σήμερα 7 Απριλίου 2026 ημέρα Μ.Τρίτη και ώρα 10:00 πραγματοποιήθηκε τακτική συνεδρίαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ με τηλεδιάσκεψη (e:Presence.gov.gr), ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ.: ΠΔΕ/ΕΠΦΠΣΔΕ/115267/66/03-04-2026 πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής.

Στην συνεδρίαση συμμετείχαν επί του συνόλου εννέα (9) μελών τα παρακάτω μέλη:

1. Μπλέτσας Στυλιανός (Λίνος) - Πρόεδρος της Επιτροπής
2. Κωστακόπουλος Χρήστος - Αντιπρόεδρος της Επιτροπής
3. Φουντάς Αθανάσιος - τακτικό μέλος της Επιτροπής
4. Σακελλαρόπουλος Παναγιώτης - τακτικό μέλος της Επιτροπής
5. Σταυρουλόπουλος Λυκούργος - τακτικό μέλος της Επιτροπής
6. Μπούνιας Χρήστος - τακτικό μέλος της Επιτροπής
7. Κοντογιάννης Γεώργιος - τακτικό μέλος της Επιτροπής
8. Αυγέρης Σάββας - τακτικό μέλος της Επιτροπής

Στη συνεδρίαση δεν συμμετείχε αν και προσκλήθηκε το παρακάτω τακτικό μέλος:

1. Καρναβιάς Ιωάννης

Χρέη γραμματέα άσκησε η υπάλληλος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Καρακωνσταντή Μαρία-Ηλίζα σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 243870/5161/21-07-2025 (ΑΔΑ: ΡΠ3Β7Λ6-ΞΛ1) απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Ακολούθως ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **2^ο θέμα ημερήσιας διάταξης** με τίτλο: «Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) «Δέουσας Εκτίμησης επιπτώσεων του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό»».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει τα μέλη της επιτροπής παρέθεσε το υπ' αριθμ. πρωτ.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/407857/6731/20-03-2026 έγγραφο με τις απόψεις της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Π.Δ.Ε., το οποίο αναφέρει αναλυτικά τα κάτωθι:

Α. Γενικά Στοιχεία

Η υπό εξέταση Δέουσα Εκτίμηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό αποτελεί το εξειδικευμένο στάδιο αξιολόγησης των πιθανών επιπτώσεων του σχεδίου στις περιοχές του δικτύου Natura 2000, σε συνέχεια του αρχικού ελέγχου, και αποσκοπεί στη διερεύνηση της συμβατότητας των προτεινόμενων κατευθύνσεων με τους στόχους διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Η υπό εξέταση μελέτη οργανώνεται καταρχάς με την παρουσίαση του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη δέουσα εκτίμηση, με αναφορά στις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία των οικοτόπων και των ειδών, καθώς και στις εθνικές ρυθμίσεις που καθορίζουν τους όρους και τις διαδικασίες αξιολόγησης έργων και σχεδίων εντός ή πλησίον περιοχών Natura 2000. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των τύπων προστατευόμενων περιοχών, όπως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και περιοχές με συνδυασμένο καθεστώς, και παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά τους.

Ακολουθεί η περιγραφή του αντικειμένου του σχεδίου, δηλαδή των κατευθύνσεων του ΕΧΠ Τουρισμού, με έμφαση στην κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου σε επιμέρους τύπους περιοχών άσκησης τουριστικής πολιτικής, όπως περιοχές ελέγχου, αναπτυγμένες, αναπτυσσόμενες, περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης και μη αναπτυγμένες περιοχές. Η δέουσα εκτίμηση συσχετίζει τις κατηγορίες αυτές με την παρουσία προστατευόμενων περιοχών, εξετάζοντας σε ποιες περιπτώσεις οι κατευθύνσεις του σχεδίου ενδέχεται να επηρεάσουν στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στη συνέχεια παρατίθεται χαρτογραφική και ποσοτική αποτύπωση της κατανομής των περιοχών Natura 2000 στον εθνικό χώρο, καθώς και η συσχέτισή τους με τις κατηγορίες τουριστικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται πίνακες και χάρτες στους οποίους απεικονίζονται οι τύποι προστατευόμενων περιοχών (ΕΖΔ, ΖΕΠ, μικτές περιοχές), σε συνδυασμό με τις κατηγορίες τουριστικής πολιτικής, καθώς και με άλλες χωρικές δραστηριότητες όπως οι περιοχές ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών.

Η ανάλυση των επιπτώσεων βασίζεται στη διερεύνηση των πιθανών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των προτεινόμενων τουριστικών δραστηριοτήτων και των χαρακτηριστικών των προστατευόμενων περιοχών. Εξετάζονται ζητήματα όπως η κατάληψη γης, η όχληση ειδών, η μεταβολή χρήσεων και η πιθανή υποβάθμιση οικοτόπων, ενώ γίνεται αναφορά σε βασικούς τύπους πιέσεων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη.

Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη γενικά χαρακτηριστικά των οικοσυστημάτων και των ειδών που απαντώνται στις περιοχές Natura 2000.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων αποτυπώνεται κυρίως σε ποιοτική μορφή, με κατηγοριοποίηση της έντασης και του χαρακτήρα των επιπτώσεων (θετικές ή αρνητικές, άμεσες ή έμμεσες, προσωρινές ή μόνιμες), καθώς και με αναφορά στη δυνατότητα πρόληψης ή μετριασμού τους μέσω κατάλληλων μέτρων. Οι εκτιμήσεις αυτές συνδέονται με τις γενικές κατευθύνσεις του σχεδίου, όπως η προώθηση οργανωμένων μορφών τουριστικής ανάπτυξης, η ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού και η υιοθέτηση πρακτικών «ήπιας ανάπτυξης» σε ευαίσθητες περιοχές.

Ιδιαίτερη ενότητα αφιερώνεται στα μέτρα αποφυγής, μείωσης ή αντιστάθμισης των επιπτώσεων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν κατευθύνσεις για τον περιορισμό της έντασης των παρεμβάσεων σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, την προσαρμογή της δόμησης και των υποδομών στις ιδιαιτερότητες των οικοσυστημάτων, καθώς και τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα καθεστώτα προστασίας. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στη σημασία των εργαλείων πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού κατώτερου επιπέδου για την εξειδίκευση των μέτρων αυτών.

Στο πλαίσιο της δέουσας εκτίμησης περιλαμβάνεται επίσης η εξέταση της συμβατότητας του σχεδίου με άλλες πολιτικές και σχέδια που σχετίζονται με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, όπως στρατηγικές για τη βιοποικιλότητα, τα δάση και τους υδάτινους πόρους, καθώς και με τα θεσμοθετημένα ή υπό εκπόνηση σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.

Η μελέτη ολοκληρώνεται με τη διατύπωση συμπερασμάτων σχετικά με τη συνολική επίδραση του σχεδίου στο δίκτυο Natura 2000, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλεπόμενες κατευθύνσεις και τα μέτρα που προτείνονται, καθώς και με την επισήμανση της ανάγκης παρακολούθησης των επιπτώσεων κατά την εφαρμογή του σχεδίου. Στο πλαίσιο αυτό υπογραμμίζεται ο ρόλος της περιβαλλοντικής αδειοδότησης επιμέρους έργων και δραστηριοτήτων ως μηχανισμού ελέγχου και προσαρμογής.

Συνολικά, η δέουσα εκτίμηση παρουσιάζει μια συστηματική περιγραφή της σχέσης μεταξύ του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό και των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000, μέσω χαρτογραφικών συσχετίσεων, ποιοτικής αξιολόγησης επιπτώσεων και διατύπωσης γενικών κατευθύνσεων και μέτρων διαχείρισης.

B. Περιγραφή Δέουσας Εκτίμησης για την ΠΔΕ

Με βάση τις βασικές κατηγορίες περιοχών που έχουν περιγραφεί στο 1^ο Στάδιο του ΕΧΠ για τον Τουρισμό ήτοι τις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές, τις αναπτυσσόμενες περιοχές, τις περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης, τις περιοχές ελέγχου και τις μη αναπτυγμένες/ειδικές περιοχές, προσδιορίζονται οι κατευθύνσεις και οι ρυθμίσεις ανά κατηγορία περιοχής σε συνδυασμό με τα στοιχεία εκείνα που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000 από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα. Συγκεκριμένα τα εν λόγω σχέδια που ενδέχεται να συντελέσουν σε σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις με το ΕΠΧ για τον Τουρισμό διαφαίνονται στον κάτωθι Πίνακα :

Κείμενο	ΦΕΚ	
Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)	128/Α/2008	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. ΑΠΕ)	2464/Β/2008	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. Βιομηχανίας)	151/ΑΑΠΘ/2009	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες	2505/Β/2011	
Αξιολόγηση και Αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Υπό εκπόνηση/σε εξέλιξη	
Αξιολόγηση και Αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία	Υπό εκπόνηση/σε εξέλιξη	
Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Ορυκτές Πρώτες ύλες (ΕΧΠ – ΟΠΥ)	Υπό εκπόνηση/σε εξέλιξη	
ΣΔΛΑΠ και ΣΔΚΠΛΑΠ	ΣΔΛΑΠ	ΣΔΚΠΛΑΠ
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου ΥΔ 01	86/Α/ 2024	2640/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου ΥΔ 00	85/Α/ 2024	2691/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου ΥΔ 03	113/Α/ 2024	2692/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας ΥΔ 04	84/Α/ 2024	2686/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου ΥΔ 05	71/Α/ 2024	2684/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Αττικής ΥΔ 06	73/Α/ 2024	2693/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας ΥΔ 07	74/Α/ 2024	2682/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας ΥΔ 08	83/Α/ 2024	2685/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας ΥΔ 09	111/Α/ 2024	2689/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας ΥΔ 10	70/Α/ 2024	2638/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας ΥΔ 11	82/Α/ 2024	2690/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης ΥΔ 12	81/Α/ 2024	2688,2639/ Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Κρήτης ΥΔ 13	112/Α/ 2024	2687, 5646 / Β/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Νήσων Αιγαίου ΥΔ 14	87/Α/ 2024	2683/ Β/2018
1η Αναθεώρηση Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας		Πρώτη δημοσίευση 29/10/2019
1 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας	Εγκρίθηκαν, 2025	

Η δέουσα εκτίμηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό προσεγγίζει το ζήτημα των σωρευτικών επιπτώσεων ως αποτέλεσμα της ταυτόχρονης ή διαδοχικής εφαρμογής του σχεδίου σε συνδυασμό με άλλα υφιστάμενα ή προγραμματιζόμενα σχέδια, προγράμματα και έργα. Η ανάλυση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, όπου συνυπάρχουν έντονες και συχνά ανταγωνιστικές χρήσεις του χώρου, όπως τουρισμός, υδατοκαλλιέργειες, γεωργία, ενεργειακά έργα και υποδομές μεταφορών, σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή οικολογική αξία λόγω της εκτεταμένης παρουσίας περιοχών Natura 2000.

Η μελέτη αναγνωρίζει ότι οι επιπτώσεις του τουρισμού δεν μπορούν να εξεταστούν απομονωμένα, αλλά πρέπει να ιδωθούν σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες που επιδρούν στα ίδια οικοσυστήματα. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται κατηγορίες σχεδίων και έργων που δύναται να λειτουργήσουν σωρευτικά με τον τουρισμό, όπως τα ειδικά χωροταξικά πλαίσια άλλων τομέων, τα περιφερειακά και τοπικά χωροταξικά σχέδια, τα σχέδια διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, καθώς και συγκεκριμένα έργα υποδομών ή παραγωγικών δραστηριοτήτων. Η αποτύπωση των βασικών κατηγοριών σχεδίων και έργων που αλληλεπιδρούν με τον τουρισμό στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

Κατηγορία σχεδίου/έργου	Παραδείγματα στην ΠΔΕ	Τύπος αλληλεπίδρασης με τουρισμό	Πιθανός χαρακτήρας επιπτώσεων
Υδατοκαλλιέργειες	ΠΟΑΥ Αιτωλοακαρνανίας (Αμβρακικός, Εχινάδες, παράκτια ζώνη)	Χωρική συνύπαρξη σε παράκτιες ζώνες	Οπτική όχληση, υποβάθμιση τοπίου, επιβάρυνση υδάτων
Αγροτική δραστηριότητα	Εκτεταμένες καλλιέργειες (Αιτωλικό, κάμπος Ηλείας)	Ανταγωνισμός χρήσεων γης	Ρύπανση, αλλαγή τοπίου
Ενεργειακά έργα	Αιολικά (Αιτωλοακαρνανία, ορεινή Αχαΐα), Φ/Β	Κατάληψη γης, αλλοίωση τοπίου	Οπτική υποβάθμιση, επιπτώσεις σε είδη
Υποδομές μεταφορών	Ολυμπία Οδός, Ιόνια Οδός, λιμένες Πατρών-Κατακόλου	Βελτίωση προσβασιμότητας	Έμμεση αύξηση τουριστικής πίεσης
Αστική ανάπτυξη	Παράκτιες ζώνες Πάτρας, Ναυπάκτου, Κυλλήνης	Επέκταση οικισμών	Στεγανοποίηση εδάφους, απώλεια φυσικών εκτάσεων
Προστατευόμενες περιοχές	Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου, Κοτυχίου-Στροφυλιάς	Περιορισμοί και ευαισθησία οικοσυστημάτων	Ευπάθεια σε πιέσεις

Η ανάλυση των σωρευτικών επιπτώσεων εστιάζει κυρίως σε τρεις βασικούς μηχανισμούς: τη χωρική επικάλυψη δραστηριοτήτων, την αύξηση της έντασης χρήσης του χώρου και τη συνδυασμένη πίεση σε οικοσυστήματα και φυσικούς πόρους.

Στην Π.Ε. Αιτ/νίας, η συνύπαρξη τουρισμού και υδατοκαλλιεργειών αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα σωρευτικών επιπτώσεων. Οι παράκτιες και λιμνοθαλάσσιες περιοχές συγκεντρώνουν δραστηριότητες υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, όπως η εκτροφή ιχθύων, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν δυνητικούς ή αναπτυσσόμενους τουριστικούς προορισμούς. Η ταυτόχρονη ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις χρήσεων, ιδίως ως προς την ποιότητα των υδάτων, την αισθητική του τοπίου και τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων.

Παράμετρος	Τουρισμός	Υδατοκαλλιέργειες	Συνδυαστική επίδραση
Χρήση παράκτιας ζώνης	Ανάπτυξη καταλυμάτων, αναψυχή	Εγκαταστάσεις εκτροφής	Περιορισμός διαθέσιμου χώρου
Ποιότητα υδάτων	Ανάγκη για καθαρά νερά	Εκπομπές οργανικού φορτίου	Κίνδυνος υποβάθμισης
Τοπίο	Αισθητική αξία	Ορατές εγκαταστάσεις	Αλλοίωση τοπίου
Οικοσυστήματα	Ευαισθησία σε πίεση	Πιθανή επιβάρυνση	Συσσωρευτική επιβάρυνση

Στην Π.Ε. Αχαΐας, οι σωρευτικές επιπτώσεις σχετίζονται κυρίως με την αστική ανάπτυξη και τις υποδομές μεταφορών. Η βελτίωση της προσβασιμότητας μέσω μεγάλων οδικών αξόνων και λιμενικών υποδομών ενισχύει τη δυναμική του τουρισμού, αλλά ταυτόχρονα αυξάνει την πίεση σε παράκτιες και περιαστικές περιοχές. Η συγκέντρωση δραστηριοτήτων οδηγεί σε εντατικοποίηση της χρήσης γης, με συνέπειες για τη φυσική βλάστηση και τα οικοσυστήματα.

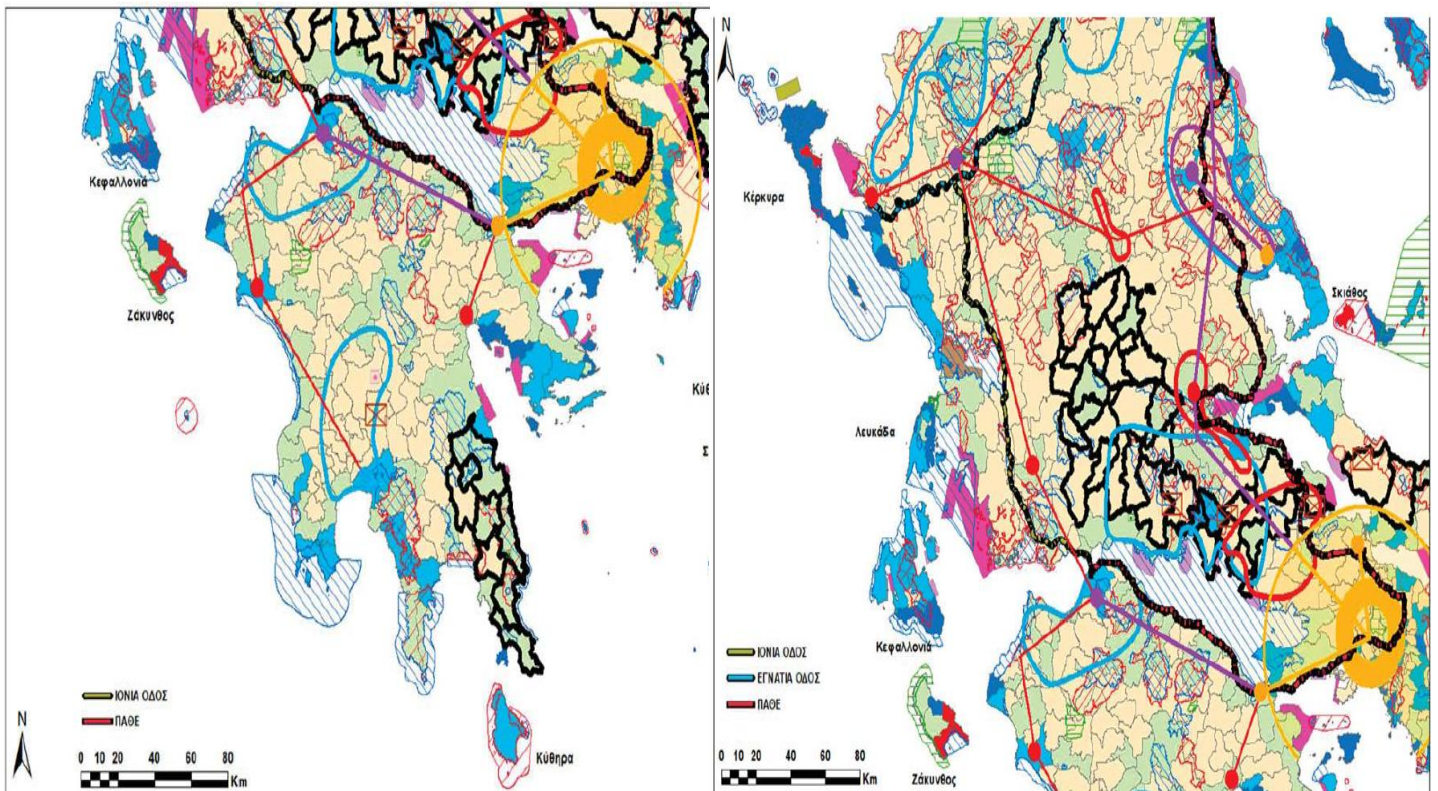
Στην Π.Ε. Ηλείας, η ύπαρξη σημαντικών φυσικών οικοσυστημάτων, όπως το Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς, σε συνδυασμό με την τουριστική ανάπτυξη (π.χ. Κατάκολο, Κυλλήνη), δημιουργεί συνθήκες σωρευτικών πιέσεων. Η τουριστική δραστηριότητα, σε συνδυασμό με γεωργικές χρήσεις και υποδομές, μπορεί να επηρεάσει την υδρολογία, τη βιοποικιλότητα και τη συνολική οικολογική ισορροπία.

Η δέουσα εκτίμηση αναγνωρίζει ότι οι σωρευτικές επιπτώσεις μπορεί να είναι:

- άμεσες ή έμμεσες,
- βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες,
- αναστρέψιμες ή μη αναστρέψιμες και
- ότι συχνά προκύπτουν όχι από μία μεμονωμένη δραστηριότητα, αλλά από τη συνδυασμένη δράση πολλών μικρότερων παρεμβάσεων.

Τύπος επίπτωσης	Περιγραφή	Παραδείγματα στην ΠΔΕ
Χωρική συσσώρευση	Πολλαπλές χρήσεις στον ίδιο χώρο	Παράκτιες ζώνες Αιτωλοακαρνανίας
Λειτουργική ενίσχυση	Μία δραστηριότητα ενισχύει άλλη	Οδικά έργα → αύξηση τουρισμού
Περιβαλλοντική επιβάρυνση	Συνδυασμός πιέσεων σε οικοσύστημα	Τουρισμός + γεωργία σε υγροτόπους
Αισθητική υποβάθμιση	Συνδυασμένη αλλοίωση τοπίου	Τουρισμός + ενεργειακά έργα

Συνολικά, η δέουσα εκτίμηση παρουσιάζει τις σωρευτικές επιπτώσεις ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του τουρισμού με άλλες δραστηριότητες και πολιτικές, επισημαίνοντας ότι η ένταση και η έκταση των επιπτώσεων εξαρτώνται από τον βαθμό χωρικής επικάλυψης, την ευαισθησία των οικοσυστημάτων και το επίπεδο ανάπτυξης κάθε περιοχής. Στην περίπτωση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η πολυπλοκότητα των χρήσεων γης και η παρουσία εκτεταμένων προστατευόμενων περιοχών καθιστούν το ζήτημα των σωρευτικών επιπτώσεων ιδιαίτερα κρίσιμο για την κατανόηση των πιθανών περιβαλλοντικών μεταβολών που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή του σχεδίου.

Υπόμνημα

- Κατηγορίες Περιοχών**
Ονομασία τύπου Περιοχής άσκησης χωρικής τουριστικής πολιτικής
- Περιοχή Αγ. Όρους
 - (Α) Περιοχές ελέγχου
 - (Β) Αναπτυγμένες περιοχές
 - (Γ) Αναπτυσσόμενες περιοχές
 - (Δ) Περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης
 - (Ε) Μη αναπτυγμένες περιοχές

Περιοχές δικτύου Natura 2000

- Τύπος περιοχών**
- ΕΖΔ (SCI)
 - ΕΖΔ-ΖΕΠ(SCI-SPA)
 - ΖΕΠ (SPA)

Κατηγοριοποίηση περιοχών ανάπτυξης ιχθυοκαλλιεργειών (πίνα... 1 ΚΥΑ ΕΧΠ-ΙΧ2011)

- Α Περιοχές ιδιαίτερα αναπτυγμένες
- Β Περιοχές με περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης
- Γ Δυσπρόσιτες περιοχές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών
- Δ περιοχές με ιδιαίτερη ευαισθησία, ως προς το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΑΞΟΝΕΣ, ΠΟΛΟΙ και ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Προσική αναδιάρθρωση
- Ενταξικποίηση
- Επέκταση
- Ειδικές περιοχές επίτησης
- Διασυνοριακές συνδέσεις
- Λημενική πύλη εισόδου
- Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής
- Σημαντικός πόλος ηλεκτροπαραγωγής από αεολική ενέργεια
- Σημαντικός πόλος εδραίωσης

Εικόνα 1-2 : Συνολική εικόνα των δραστηριοτήτων και των ειδικών χωροταξικών σχεδίων στην ΠΔΕ

Από την ανωτέρω χαρτογραφική ανάγνωση προκύπτει ότι η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από έντονη χωρική επικάλυψη τουριστικών κατευθύνσεων, προστατευόμενων περιοχών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, ιδίως στις παράκτιες και λιμνοθαλάσσιες ζώνες. Η επικάλυψη αυτή δημιουργεί σύνθετα πεδία αλληλεπίδρασης, όπου η εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΧΠ Τουρισμού προϋποθέτει στάθμιση μεταξύ αντικρουόμενων χρήσεων, χωρίς όμως η ίδια η χαρτογραφική εξειδίκευση να παρέχει μηχανισμό ιεράρχησης ή επίλυσης των συγκρούσεων

Επιπρόσθετα, η υπό εξέταση δέουσα εκτίμηση του ΕΧΠ Τουρισμού περιλαμβάνει ειδική ενότητα στην οποία επιχειρείται η χαρτογραφική και ποσοτική αποτύπωση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 και η συσχέτισή τους με τις κατηγορίες άσκησης τουριστικής πολιτικής. Η προσέγγιση που ακολουθείται βασίζεται στη συνδυαστική απεικόνιση τριών βασικών επιπέδων χωρικής πληροφορίας: των τύπων προστατευόμενων περιοχών, των κατηγοριών τουριστικής ανάπτυξης και των λοιπών χωρικών δραστηριοτήτων που ενδέχεται να συνυπάρχουν στον ίδιο χώρο.

Καταρχάς, η μελέτη αποτυπώνει το δίκτυο Natura 2000 σε εθνική κλίμακα, διακρίνοντας τους βασικούς τύπους προστατευόμενων περιοχών, δηλαδή τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και τις περιοχές που φέρουν ταυτόχρονα και τα δύο καθεστώτα. Η αποτύπωση αυτή συνοδεύεται από χαρτογραφικά υπόβαθρα, στα οποία αποδίδεται η γεωγραφική κατανομή των περιοχών, επιτρέποντας την οπτική κατανόηση της χωρικής τους διάρθρωσης και της σχέσης τους με τον υπόλοιπο εθνικό χώρο. Παράλληλα, στο ίδιο χαρτογραφικό πλαίσιο ενσωματώνεται η κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου ως προς την τουριστική πολιτική, δηλαδή η διάκριση σε περιοχές ελέγχου, αναπτυγμένες, αναπτυσσόμενες, περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης και μη αναπτυγμένες περιοχές. Η συσχέτιση αυτή επιτυγχάνεται μέσω επικάλυψης των δύο θεματικών επιπέδων (Natura και τουρισμός), επιτρέποντας τη διαπίστωση του βαθμού χωρικής συνύπαρξης ή επικάλυψης των δύο κατηγοριών.

Η λογική της ανάλυσης συνίσταται στο ότι κάθε κατηγορία τουριστικής ανάπτυξης συνδέεται με διαφορετική ένταση και μορφή τουριστικών δραστηριοτήτων και, συνεπώς, η χωρική της σύμπτωση με προστατευόμενες περιοχές μπορεί να οδηγήσει σε διαφοροποιημένες επιπτώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη δεν περιορίζεται σε περιγραφική αποτύπωση, αλλά επιχειρεί να οργανώσει τα δεδομένα σε συγκριτική μορφή. Ενδεικτικά, η συσχέτιση αυτή μπορεί να αποδοθεί ως εξής:

Κατηγορία τουριστικής περιοχής	Πιθανή παρουσία σε περιοχές Natura 2000	Τύποι Natura που εμφανίζονται	Χαρακτήρας συσχέτισης
Περιοχές Ελέγχου (Α)	Συχνή	ΕΖΔ, ΖΕΠ, μικτές	Περιοχές υψηλής πίεσης και ανάγκης διαχείρισης
Αναπτυγμένες (Β)	Σημαντική	ΕΖΔ, ΖΕΠ	Περιοχές με ήδη ανεπτυγμένη δραστηριότητα
Αναπτυσσόμενες (Γ)	Εκτεταμένη	ΕΖΔ, ΖΕΠ, μικτές	Περιοχές δυνητικής αύξησης πίεσης
Δυνατοτήτων Ανάπτυξης (Δ)	Μεταβλητή	Κυρίως ΕΖΔ και μικτές	Περιοχές με περιθώριο νέας ανάπτυξης
Μη Αναπτυγμένες (Ε)	Συχνά υψηλή	ΕΖΔ, ΖΕΠ	Περιοχές χαμηλής πίεσης, υψηλής φυσικής αξίας

Η αποτύπωση αυτή δεν περιορίζεται μόνο στη σχέση τουρισμού–Natura, αλλά ενσωματώνει και άλλες χωρικές δραστηριότητες, όπως η ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, μέσω αντίστοιχης κατηγοριοποίησης των θαλάσσιων περιοχών. Στους σχετικούς χάρτες εμφανίζεται παράλληλα η κατάταξη των περιοχών υδατοκαλλιεργειών σε κατηγορίες (π.χ. ιδιαίτερα ανεπτυγμένες, περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης, δυσπρόσιτες περιοχές κ.λπ.), επιτρέποντας τη διασταύρωση τριών παραμέτρων: τουρισμός, προστασία φύσης και παραγωγικές δραστηριότητες.

Η ποσοτική διάσταση της ανάλυσης προκύπτει από την εκτίμηση της έκτασης ή του ποσοστού των περιοχών Natura που εμπίπτουν σε κάθε κατηγορία τουριστικής ανάπτυξης. Αν και τα ακριβή μεγέθη δεν αναλύονται σε επίπεδο τοπικής εξειδίκευσης, η μελέτη επιχειρεί να δώσει μια συνολική εικόνα της κατανομής,

αναδεικνύοντας ότι σημαντικό τμήμα των προστατευόμενων περιοχών εμπίπτει σε κατηγορίες όπου προβλέπεται ή επιτρέπεται τουριστική δραστηριότητα.

Η ανάλυση αυτή συνοδεύεται από θεματικούς χάρτες στους οποίους αποτυπώνονται ταυτόχρονα:

- οι κατηγορίες τουριστικής πολιτικής,
- οι τύποι περιοχών Natura 2000 και
- σε ορισμένες περιπτώσεις, άλλες χρήσεις γης ή δραστηριότητες.

Συνολικά, η δέουσα εκτίμηση παρουσιάζει μια συνθετική εικόνα της χωρικής σχέσης μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης και προστατευόμενων περιοχών, μέσω της ταυτόχρονης απεικόνισης κατηγοριών τουρισμού και τύπων Natura 2000, με χρήση χαρτογραφικών εργαλείων και συνοπτικών ποσοτικών εκτιμήσεων. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει την κατανόηση της γεωγραφικής κατανομής και της έκτασης των επικαλύψεων, χωρίς να εισέρχεται σε λεπτομερή ανάλυση σε μικρότερη χωρική κλίμακα.

Γ. Επιστημονικές υπηρεσίες

Η συνολική αποτίμηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και της δέουσας εκτίμησης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό καταδεικνύει ότι, παρά την προσπάθεια συγκρότησης ενός ενιαίου πλαισίου κατευθύνσεων για την τουριστική ανάπτυξη σε εθνικό επίπεδο, εξακολουθούν να υφίστανται ουσιώδεις αδυναμίες ως προς τη χωρική εξειδίκευση, την τεκμηρίωση των επιπτώσεων και τη δυνατότητα εφαρμογής του σχεδίου σε περιφερειακό επίπεδο. Στην περίπτωση της ΠΔΕ, η χαρτογραφική αποτύπωση και η ανάλυση των δεδομένων αναδεικνύουν μια ιδιαίτερα σύνθετη χωρική πραγματικότητα, στην οποία παρατηρείται εκτεταμένη επικάλυψη των κατηγοριών τουριστικής ανάπτυξης με περιοχές του δικτύου Natura 2000 και με ζώνες ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών, ιδίως στο παράκτιο και λιμνοθαλάσσιο μέτωπο της Αιτ/νίας, αλλά και σε τμήματα της Ηλείας και της Αχαΐας. Η επικάλυψη αυτή δημιουργεί συνθήκες αυξημένης πίεσης στα οικοσυστήματα και αναδεικνύει την ανάγκη σαφούς ιεράρχησης και οργάνωσης των χρήσεων γης, η οποία όμως δεν προκύπτει με επάρκεια από το υπό εξέταση σχέδιο.

Παράλληλα, η κατηγοριοποίηση του χώρου σε επίπεδο Δ.Ε., χωρίς αντιστοίχιση σε λειτουργικές ή περιβαλλοντικές ενότητες, δυσχεραίνει την επιχειρησιακή εφαρμογή των κατευθύνσεων, καθώς δεν λαμβάνει υπόψη τη χωρική συνέχεια των οικοσυστημάτων, τη γεωμορφολογία των παράκτιων ζωνών και τη συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε συγκεκριμένες περιοχές. Η προσέγγιση αυτή οδηγεί σε αποσπασματική ανάγνωση του χώρου και δεν επιτρέπει την αποτελεσματική διαχείριση των συγκρούσεων μεταξύ τουρισμού, πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η απουσία ποσοτικών κριτηρίων και δεικτών, όπως ο προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας, των ορίων τουριστικής πυκνότητας ή της επιτρεπόμενης έντασης ανάπτυξης, δεν καθιστά δυνατή την αξιολόγηση των επιπτώσεων ούτε την πρόβλεψη της εξέλιξης των πιέσεων σε βάθος χρόνου.

Ιδιαίτερη σημασία για την ΠΔΕ έχει το ζήτημα των σωρευτικών επιπτώσεων, δεδομένης της συνύπαρξης πολλαπλών δραστηριοτήτων στον ίδιο χώρο, όπως τουρισμός, υδατοκαλλιέργειες, γεωργία, ενεργειακά έργα και υποδομές μεταφορών. Από τη χαρτογραφική ανάλυση προκύπτει ότι οι πιέσεις αυτές δεν κατανέμονται ομοιόμορφα, αλλά συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες ζώνες υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, όπου η ταυτόχρονη ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε υποβάθμιση του τοπίου, επιβάρυνση των υδάτων και διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας. Ωστόσο, η δέουσα εκτίμηση παραμένει σε επίπεδο γενικών ποιοτικών εκτιμήσεων και δεν παρουσιάζει συστηματική ανάλυση των σωρευτικών επιπτώσεων, ούτε σε προσδιορισμό των ορίων αντοχής των οικοσυστημάτων.

Περαιτέρω, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η σχέση μεταξύ των στρατηγικών επιλογών του σχεδίου και της υφιστάμενης περιβαλλοντικής κατάστασης, ούτε εξετάζεται με πληρότητα η συμβατότητα των προτεινόμενων κατευθύνσεων με τα ειδικά καθεστώτα προστασίας των περιοχών Natura 2000. Η προσέγγιση που ακολουθείται μεταθέτει κρίσιμα ζητήματα, όπως η αξιολόγηση της καταλληλότητας των θέσεων και η εκτίμηση των επιπτώσεων, στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης επιμέρους έργων, γεγονός που δεν διασφαλίζει την πρόληψη των συγκρούσεων σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση του σχεδίου με σαφείς και δεσμευτικές κατευθύνσεις που να επιτρέπουν την εφαρμογή του σε περιφερειακό επίπεδο, ιδίως μέσω της χωρικής

εξειδίκευσης σε επίπεδο Δήμων, του καθορισμού ποσοτικών ορίων και δεικτών για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας, της ρητής ιεράρχησης των χρήσεων σε περιοχές πολλαπλών πιέσεων και της ενσωμάτωσης ολοκληρωμένης ανάλυσης σωρευτικών επιπτώσεων. Παράλληλα, απαιτείται η ουσιαστική διασύνδεση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου με τα υφιστάμενα και υπό εκπόνηση εργαλεία χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού, καθώς και με τα σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, ώστε να διασφαλίζεται η συνεκτικότητα των πολιτικών και η αποτελεσματική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Συνολικά, ως προς την ΠΔΕ, η δέουσα εκτίμηση παρουσιάζει μια γενική και συνοπτική αποτύπωση της σχέσης του προτεινόμενου σχεδίου με τις περιοχές του δικτύου Natura 2000, χωρίς όμως να συνοδεύεται από την αναγκαία χωρική εξειδίκευση, ποσοτική τεκμηρίωση και ανάλυση των σωρευτικών επιπτώσεων που απορρέουν από τη συνύπαρξη πολλαπλών δραστηριοτήτων στον ίδιο χώρο. Ειδικότερα, δεν αποτυπώνεται με επάρκεια η ένταση και η έκταση των πιέσεων στις παράκτιες και λιμνοθαλάσσιες ζώνες της Αιτωλοακαρνανίας και της Ηλείας, όπου διαπιστώνεται εκτεταμένη επικάλυψη τουριστικών κατευθύνσεων, περιοχών Natura 2000 και ζωνών υδατοκαλλιεργειών, ούτε προσδιορίζονται οι όροι υπό τους οποίους η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων οικοσυστημάτων. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση παραμένει σε επίπεδο γενικών εκτιμήσεων, χωρίς να καθίσταται δυνατή η τεκμηριωμένη εκτίμηση της επίδρασης του σχεδίου στην ακεραιότητα των περιοχών Natura 2000 σε περιφερειακή κλίμακα.

Ο Πρόεδρος πρότεινε την αρνητική γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του θέματος, με βάση τις ανωτέρω επισημάνσεις της υπηρεσίας.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ/Α'/87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» και ειδικότερα τα άρθρα 164 & 186, όπως ισχύουν σήμερα.
- 2) Τον Οργανισμό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας [31449/11-04-2023 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου» (ΦΕΚ 2551/τ.Β'/2023) «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»].
- 3) την υπ' αριθ. 3/15-01-2024 (ΦΕΚ 434/τ.Β'/23.01.2024) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, περί σύστασης Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας.
- 4) Την υπ' αριθ. 4/15-01-2024 (ΑΔΑ: 9ΗΩΦ7Λ6-ΘΣ1) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, περί συγκρότησης της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας.
- 5) Την υπ' αριθ. ΑΠ.: ΠΔΕ/ΔΔ/24736/571/24-01-2024 (ΑΔΑ: ΡΚΓ77Λ6-ΙΛΥ) απόφαση Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί Ορισμού Προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας.
- 6) Το ισχύον κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος.

- 7) Τις διατάξεις του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ/Α'/209) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» όπως ισχύει.
- 8) Τις διατάξεις της ΚΥΑ οικ.1649/45/14.01.2014 (ΦΕΚ/Β'/45/15.01.2014).
- 9) Τις διατάξεις του Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/7-5-2020) «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις».
- 10) Την υπ' αριθ. πρωτ. 131736/8597/24-11-2025 Σ.Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας -Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής-Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (αρμόδια περιβαλλοντική αρχή)).
- 11) Το ανωτέρω έγγραφο με τις απόψεις της υπηρεσίας και την πρόταση του Προέδρου.

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Γνωμοδοτεί αρνητικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) «Δέουσας Εκτίμησης επιπτώσεων του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό».

Το παρόν πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΛΕΤΣΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ